

เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการจัดการความรู้เรื่องการสอบสวนคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา

ในความผิดเครื่องหมายการค้าเกี่ยวกับเครื่องสำอางปลอม คดีพิเศษที่ ๒๓๘/๒๕๕๕

(อันเป็นความผิดท้ายพระราชบัญญัติ การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.๒๕๕๓)

การสอบสวน เป็นการรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินการทั้งหลาย เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริง หรือพิสูจน์ความผิดของบุคคลที่ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิดซึ่งพนักงานสอบสวนได้ทำไปเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวหา เพื่อที่จะฟ้องและลงโทษผู้กระทำความผิดตามความเหมาะสมแห่งพฤติการณ์ในการกระทำความผิด

พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติหน้าที่โดยกำหนดเงื่อนไขคดีความผิดทางอาญาที่เป็น “คดีพิเศษ” ที่ต้องดำเนินการสืบสวนสอบสวนตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งยังต้องมีการประสานงานและบูรณาการระหว่างหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องที่มีความชำนาญเฉพาะในด้านนั้นๆ เกี่ยวกับคดีพิเศษ ประเด็นการถ่วงดุลอำนาจในการดำเนินคดีของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในสังคม และการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐอย่างถูกต้อง

การศึกษาเรื่องการสอบสวนคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาในความผิดเครื่องหมายการค้าเกี่ยวกับเครื่องสำอางปลอม สำนักคดีทรัพย์สินทางปัญญาตระหนักถึงองค์ความรู้ที่ควรศึกษาเพื่อเป็นมาตรฐานการสอบสวน เพื่อพิสูจน์ถึงการกระทำความผิดและลักษณะของการกระทำความผิดในคดีพิเศษ ที่จำเป็นต้องใช้วิธีการสืบสวนสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานเป็นพิเศษ ตลอดจนการประสานงาน และขอข้อมูลการตรวจพิสูจน์ของกลางจากผู้เชี่ยวชาญและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะต้องใช้เครื่องมือ และความเชี่ยวชาญโดยเฉพาะในการตรวจวิเคราะห์ เพื่อพิสูจน์เครื่องสำอางนั้นว่าเป็นอันตรายต่อผู้ใช้หรือมีวัตถุที่ห้ามใช้หรือไม่ ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญในความผิดเกี่ยวกับเครื่องสำอางปลอม

คำนำ

การจัดการความรู้ของสำนักคหิทธิพิสัยสินทางปัญญาประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ เรื่อง การสอบสวนคดีพิเศษความผิดเกี่ยวกับเครื่องสำอางปลอม ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาการจัดการความรู้ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) มุ่งมั่นให้ส่วนราชการมีการขยายผลดำเนินการจัดการความรู้ โดยส่งเสริมและพัฒนาระบบการจัดการความรู้ในส่วนราชการให้ต่อเนื่องจากปีงบประมาณที่ผ่านมา ที่มุ่งเน้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในองค์ความรู้เป็นสำคัญ อันจะมีผลต่อการปฏิบัติราชการตามประเด็นยุทธศาสตร์ได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน สำนักคหิทธิพิสัยสินทางปัญญา จึงได้มีการทบทวน ปรับปรุง และกำหนดองค์ความรู้ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวนคดีพิสัยสินทางปัญญา เพื่อนำมาใช้เป็นกลยุทธ์ในการถ่ายทอดองค์ความรู้ระหว่างบุคลากร รวมทั้งเพื่อส่งเสริมให้มีกระบวนการและกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้เกิดการบูรณาการ และสร้างความผูกพัน ความร่วมมือภายในองค์กรตามประเด็นยุทธศาสตร์ของกรมสอบสวนคดีพิเศษต่อไป

คณะกรรมการจัดการความรู้
สำนักคหิทธิพิสัยสินทางปัญญา
๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ก
คำนำ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญภาพ	ง
ส่วนที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ ที่มา	๑
๑.๒ หลักการและเหตุผล	๑
๑.๓ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของผลงาน	๑
๑.๔ วิธีการดำเนินงานการจัดการความรู้	๒
๑.๕ ประโยชน์ของผลงานที่มีต่อการสอบสวนคดีพิเศษ	๓
ส่วนที่ ๒ การจัดการความรู้ : การสอบสวนคดีพิเศษความผิดเกี่ยวกับเครื่องสำอางปลอม	
๒.๑ การกิจสำนักคดีทรัพย์สินทางปัญญา กรมสอบสวนคดีพิเศษ	๔
๒.๒ การสอบสวนคดีพิเศษ	๔
๒.๒.๑ คดีละเมิดเครื่องหมายการค้าที่อยู่ในอำนาจการสืบสวนสอบสวนของ กรมสอบสวนคดีพิเศษ	๔
๒.๒.๒ คดีละเมิดเครื่องหมายการค้าประเภทเครื่องสำอางปลอม	๕
๒.๓ ขั้นตอนการสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับเครื่องสำอางปลอม	๕
๒.๔ แผนผังขั้นตอนการตรวจพิสูจน์สารต้องห้ามในเครื่องสำอางปลอม	๑๐
๒.๕ ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน	๑๑
๒.๖ ประเด็นสำคัญในการสอบสวนคดีพิเศษความผิดเกี่ยวกับเครื่องสำอางปลอม โดยสรุป	๑๑
๒.๗ การรวบรวมพยานหลักฐานประกอบคดี	๑๕
ส่วนที่ ๓ สรุปและข้อเสนอแนะ	
๓.๑ สรุป	๑๖
๓.๒ ข้อเสนอแนะ	๑๖
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	

สารบัญภาพ

ภาพเครื่องสำอางปลอมเครื่องหมายการค้า	๑๘
ภาพ DSI แอลงข่าวการจับกุมการกระทำผิดละเมิดเครื่องหมายการค้า	๒๐

บทนำ

๑.๑ ที่มา

การจัดการความรู้ของสำนักคดีทรัพย์สินทางปัญญา กรมสอบสวนคดีพิเศษ ประจำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาการจัดการความรู้ของกรมสอบสวน คดีพิเศษ ซึ่งสำนักงาน ก.พ.ร. มุ่งมั่นให้ส่วนราชการมีการขยายผลดำเนินการจัดการความรู้ โดยส่งเสริม และพัฒนาระบบการจัดการความรู้ในส่วนราชการให้ต่อเนื่องจากปีงบประมาณที่ผ่านมา ที่มุ่งเน้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในองค์ความรู้เป็นสำคัญ อันจะมีผลต่อการปฏิบัติราชการตาม ประเด็นยุทธศาสตร์ได้อย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน สำนักคดีทรัพย์สินทางปัญญา จึงได้มีการทบทวน ปรับปรุง และกำหนดองค์ความรู้ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวนคดีทรัพย์สิน ทางปัญญา เพื่อนำมาใช้เป็นกลยุทธ์ในการถ่ายทอดองค์ความรู้ระหว่างบุคลากร รวมทั้งเพื่อส่งเสริม ให้มีกระบวนการและกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้เกิดการบูรณาการ และสร้างความผูกพัน ความร่วมมือ ภายในองค์กรตามประเด็นยุทธศาสตร์ของกรมสอบสวนคดีพิเศษต่อไป

๑.๒ หลักการและเหตุผล

เนื่องจากการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา เป็นการกระทำความผิดทางอาญาที่มี หรืออาจมี ผลกระทบอย่างรุนแรงต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ ส่งผลให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจ แก่ประเทศชาติ นับเป็นมูลค่าหลายพันล้านบาท โดยเฉพาะสินค้าประเภทเครื่องอุปโภคบริโภค ที่ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพพลานามัยและความปลอดภัยของประชาชน ผู้บริโภคโดยตรง เช่น เครื่องสำอางปลอมเครื่องหมายการค้า

ในสถานการณ์ปัจจุบันเครื่องสำอางปลอมมีจำหน่ายอยู่ทั่วไปจำนวนมาก ทั้งในท้องตลาด และตามสื่อออนไลน์ โดยเครื่องสำอางปลอมเหล่านั้นเป็นผลิตภัณฑ์ที่เป็นอันตรายเนื่องจากมักมี ส่วนผสมของสารห้ามใช้ เช่น สารปรอท และสารเคมีต่างๆ ที่ไม่ได้มาตรฐาน ซึ่งขณะนี้มูลค่า ความเสียหายทางเศรษฐกิจจากเครื่องสำอางปลอมมีประมาณ ๑๐ เพอร์เซ็นต์ ของมูลค่าความ เสียหายจากผลิตภัณฑ์สุขภาพผิดกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นอาหาร ยา และเครื่องมือแพทย์ ที่มีอยู่ ประมาณปีละ ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท

๑.๓ วัตถุประสงค์และเป้าหมาย

วัตถุประสงค์

สำนักคดีทรัพย์สินทางปัญญา กรมสอบสวนคดีพิเศษ ในฐานะหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งมีการกิจในการสืบสวนสอบสวนคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อแสวงหาข้อเท็จจริง รวบรวม พยานหลักฐาน และดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด จึงจำเป็นต้องเสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับ แนวทางในการสอบสวนคดีพิเศษความผิดเกี่ยวกับเครื่องสำอางปลอม ซึ่งปัจจุบันพบการกระทำ ความผิดและสามารถจับกุมเป็นคดีได้มากขึ้น เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการสอบสวนคดีความผิด เกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าประเภทเครื่องสำอางปลอมของเจ้าหน้าที่ในสำนักคดีทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติได้ดำเนินการตามขั้นตอน แนวทาง และกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้ถูกต้องครบถ้วน

เพื่อให้ได้สำนวนการสอบสวนที่สมบูรณ์ มีคุณภาพ เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการปฏิบัติงานต่อไป

เป้าหมาย

คณะกรรมการด้านการจัดการความรู้ของสำนักคดีทรัพย์สินทางปัญญา ได้กำหนดเป้าหมายของการจัดการความรู้ในสำนักไว้ ดังนี้

๑.๓.๑ ผลผลิต : บุคลากรในสำนักคดีทรัพย์สินทางปัญญา ที่เข้าร่วมกิจกรรมแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ และร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน ๖๑ คน และยังรวมถึงบุคลากรในกรมสอบสวนคดีพิเศษ ที่สามารถเข้าถึงความรู้ได้จากเอกสาร สื่อสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้อง

๑.๓.๒ ผลลัพธ์ : บุคลากรในสำนักคดีทรัพย์สินทางปัญญาดำเนินการตามขั้นตอน แนวทาง และกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการสอบสวนดำเนินคดีพิเศษเกี่ยวกับการละเมิดเครื่องหมายการค้า ประเภทเครื่องหมายปลอม ให้ได้สำนวนการสอบสวนที่สมบูรณ์มีคุณภาพ เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการปฏิบัติงานต่อไป

๑.๔ วิธีการดำเนินงานการจัดการความรู้

๑.๔.๑ การบ่งชี้ความรู้หรือการเตรียมการและปรับเปลี่ยนพฤติกรรม โดยการแต่งตั้งและประชุมคณะทำงาน KM สำนักคดีทรัพย์สินทางปัญญา มีการทบทวน สำรวจ วิเคราะห์ และรวบรวมองค์ความรู้ที่จำเป็นของสำนัก และคัดเลือกองค์ความรู้ที่จะนำมาใช้ในการจัดการความรู้ ซึ่งได้แก่เรื่อง การสอบสวนคดีพิเศษความผิดเกี่ยวกับเครื่องหมายปลอม อีกทั้งได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ร่วมกิจกรรม

๑.๔.๒ การสร้างและแสวงหาความรู้

ประชุมคณะทำงานเพื่อหาแนวทางในการแสวงหาความรู้ และจัดประชุมสัมมนาภายในสำนัก โดยการถ่ายทอดความรู้ร่วมกันโดยใช้บุคลากรที่เคยทำสำนวนสอบสวน และพนักงานสอบสวนที่มีประสบการณ์ของสำนักคดีทรัพย์สินทางปัญญา มาบรรยายถ่ายทอดประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญในการสอบสวนคดีพิเศษเกี่ยวกับการละเมิดเครื่องหมายการค้า ประเภทเครื่องหมายปลอม

๑.๔.๓ การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ

คณะกรรมการ และบุคลากรเป้าหมายได้ร่วมกันสร้างรูปแบบการสอบสวนคดีพิเศษ เครื่องหมายปลอมเป็นแนวทางในการสอบสวน โดยการใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องคือ พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๕ มาประกอบการสร้างรูปแบบวิธีการสอบสวน

๑.๔.๔ การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้

มีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของสำนักคดีทรัพย์สินทางปัญญาจำนวน ๒ ครั้ง และทุกครั้งที่มีการประชุมสำนักจะมีการถ่ายทอดความรู้ร่วมกัน อีกทั้งมีการประชุมแลกเปลี่ยนความรู้แบบกลุ่มย่อยผ่านระบบพี่เลี้ยงอยู่เป็นประจำ

๑.๔.๕ การประเมินผลและกลั่นกรองความรู้

คณะกรรมการจัดให้มีการประชุมคณะทำงานเพื่อเรียบเรียงเนื้อหา หลักการ กฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการทดสอบคนเครื่องสำอางปลอม โดยทำเป็นเอกสาร ที่มีหลักการ วิธีการ รูปแบบที่ชัดเจน และครอบคลุมเนื้อหาที่ทำให้สามารถใช้เป็นแนวทางการทดสอบที่ถูกต้อง เป็นธรรม มีการตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของเนื้อหาโดยผู้ที่มีประสบการณ์ และแจ้งเวียนเอกสารให้เจ้าหน้าที่พิจารณา และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

๑.๔.๖ การเข้าถึงความรู้โดยการเผยแพร่เอกสารองค์ความรู้เกี่ยวกับการทดสอบคนพิเศษ เครื่องสำอางปลอมโดยจัดทำเป็นรูปเล่มและเอกสารเผยแพร่บริเวณมุมความรู้ของสำนักคดีทรัพย์สินทางปัญญา ส่งให้ทุกส่วนงานภายในสำนักทราบ และส่งรายละเอียดข้อมูลความรู้ในรูปแบบ ไฟล์ข้อมูลให้เจ้าหน้าที่ทราบและใช้ศึกษา โดยส่งทางอีเมลของแต่ละบุคคล

๑.๔.๗ การเรียนรู้

บุคลากรในสำนักคดีทรัพย์สินทางปัญญาสามารถปฏิบัติจริงจากการเรียนรู้ โดย นำรูปแบบการทดสอบที่ได้จากการจัดการความรู้มาใช้เป็นแนวทางในการทดสอบคนพิเศษเกี่ยวกับ เครื่องสำอางปลอมได้

๑.๔.๘ การยกย่องชมเชยกลุ่มเป้าหมาย

ผู้บัญชาการสำนักคดีทรัพย์สินทางปัญญาได้แสดงความยกย่องชมเชยบุคลากร ของสำนักคดีทรัพย์สินทางปัญญาและคณะทำงานการจัดการความรู้ ที่มีความตั้งใจในการร่วมกัน จัดการความรู้จนประสบความสำเร็จ สามารถมีรูปแบบการทดสอบคนพิเศษเกี่ยวกับเครื่องสำอางปลอม ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติงานด้านการทดสอบของพนักงานสอบสวนและเจ้าหน้าที่ได้

๑.๕ ประโยชน์ของผลงานที่มีต่อการทดสอบคนพิเศษ

บุคลากรของสำนักคดีทรัพย์สินทางปัญญา ได้พัฒนาความรู้และทักษะในการทดสอบ คนคดีทรัพย์สินทางปัญญา โดยเฉพาะคดีความผิดเกี่ยวกับการละเมิดเครื่องหมายการค้าประเภท เครื่องสำอางปลอม ผ่านกิจกรรมการจัดการความรู้ของคณะทำงานด้านการจัดการความรู้ของ สำนักคดีทรัพย์สินทางปัญญา โดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการ ทดสอบคนพิเศษที่สำนักคดีทรัพย์สินทางปัญญารับผิดชอบหลัก ซึ่งก็คือคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา อันจะมีผลต่อการปฏิบัติราชการตามประเด็นยุทธศาสตร์ของกรมสอบสวนคนพิเศษได้เป็นอย่างดี และต่อเนื่อง และเป็นการส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการร่วมกันทำงาน สร้างความผูกพัน การแบ่งปัน ความรู้และประสบการณ์ให้แก่งานและกันในสำนักคดีทรัพย์สินทางปัญญาเอง อีกทั้งเมื่อสำนวน การสอบสวนคดีดังกล่าวมีความสมบูรณ์ ถูกต้องครบถ้วน และมีประสิทธิภาพ ก็จะทำให้การ ดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม เช่น อัยการและศาลเกิดประสิทธิผล ต่อไป

การจัดการความรู้

การสอบสวนคดีพิเศษความผิดเกี่ยวกับเครื่องสำอางปลอม

๒.๑ การกีดกันนักคดีทรัพย์สินทางปัญญา กรมสอบสวนคดีพิเศษ

ปัญหาการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา เป็นปัญหาที่มีการขยายตัวมากในหลายปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะในประเทศไทยที่มีสาเหตุมาจากปัจจัยหลายประการ และมักถูกหยิบยกขึ้นเป็นหัวข้อการเจรจาการค้าระหว่างประเทศในทุกระดับเสมอ ประกอบกับประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิกขององค์การการค้าโลก หรือ WTO (World Trade Organization) มีผลทำให้ประเทศไทยต้องให้การรับรองความตกลงว่าด้วยส่วนของสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้าสินค้าปลอมแปลง หรือ TRIPS (Trade Related Aspects of Intellectual Property) อีกด้วย ซึ่งส่งผลให้ประเทศไทยจะต้องหามาตรการต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหาการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาให้บังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

สำนักคดีทรัพย์สินทางปัญญา กรมสอบสวนคดีพิเศษมีภารกิจเกี่ยวกับการป้องกันการปราบปราม การสืบสวน และการสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาที่ต้องดำเนินการสืบสวนและสอบสวนตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษ

๒.๒ การสอบสวนคดีพิเศษ

๒.๒.๑ คดีละเมิดเครื่องหมายการค้าที่อยู่ในอำนาจการสืบสวนสอบสวนของกรมสอบสวนคดีพิเศษ คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องหมายการค้าเป็นความผิดอาญาแผ่นดิน และได้กำหนดไว้ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ ให้เป็นคดีพิเศษ ตามเงื่อนไขในประกาศ คณะกรรมการคดีพิเศษ (กคพ.) ซึ่งตามประกาศ คณะกรรมการคดีพิเศษ (กคพ.) ฉบับที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๔ เรื่อง กำหนดรายละเอียดของลักษณะการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษ ตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง(๑) แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ กำหนดว่าคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องหมายการค้าที่ถือว่าเป็นคดีพิเศษ และอยู่ในอำนาจการสืบสวนสอบสวนของสำนักคดีทรัพย์สินทางปัญญา กรมสอบสวนคดีพิเศษ ได้แก่ คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๑๐๘, ๑๐๙, ๑๑๐ และ ๑๑๔ แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง(๑) (ก) (ข) (ค) (ง) หรือ (จ) แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ และอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษมีคำสั่งให้ทำการสอบสวน กล่าวคือเป็นคดีความผิดเกี่ยวกับ

๑) การปลอมเครื่องหมายการค้า เครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรอง หรือเครื่องหมายร่วมของบุคคลอื่นที่ได้จดทะเบียนแล้วในราชอาณาจักร (มาตรา ๑๐๘)

๒) การเลียนเครื่องหมายการค้า เครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรอง หรือเครื่องหมายร่วมของบุคคลอื่นที่ได้จดทะเบียนแล้วในราชอาณาจักร เพื่อให้ประชาชนหลงเชื่อว่าเป็น เครื่องหมายการค้า เครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรอง หรือเครื่องหมายร่วมของบุคคลอื่นนั้น (มาตรา ๑๐๙)

๓) การนำเข้ามาในราชอาณาจักร จำหน่าย เสนอจำหน่าย หรือมีไว้เพื่อจำหน่ายซึ่งสินค้าที่มีเครื่องหมายการค้า เครื่องหมายรับรอง หรือเครื่องหมายร่วมปลอมตามมาตรา ๑๐๘ หรือที่

เลียนเครื่องหมายการค้า เครื่องหมายรับรอง หรือเครื่องหมายร่วมของบุคคลอื่น ตามมาตรา ๑๐๙ (มาตรา ๑๑๐ (๑))

๔) การให้บริการหรือเสนอให้บริการที่ใช้เครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรอง หรือเครื่องหมายร่วมปลอมตามมาตรา ๑๐๘ หรือที่เลียนเครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรอง หรือเครื่องหมายร่วมของบุคคลอื่นตามมาตรา ๑๐๙ (มาตรา ๑๑๐ (๒))

๕) เป็นการกระทำความผิดตาม ๑ - ๔ โดยผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล (มาตรา ๑๑๔)

โดยการกระทำความผิดตามข้อ ๑ - ๕ จะต้องมิลักษณะของการกระทำความผิดที่ซับซ้อน จำเป็นต้องใช้วิธีการสืบสวนสอบสวน และรวบรวมพยานหลักฐานเป็นพิเศษ หรืออาจมีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือระบบเศรษฐกิจของประเทศ หรือมีลักษณะเป็นการกระทำความผิดข้ามชาติที่สำคัญ หรือเป็นการกระทำขององค์กรอาชญากรรม หรือมีผู้ทรงอิทธิพลที่สำคัญเป็นตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน หรือคดีที่มีพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่เป็นผู้ถูกกล่าวหา และอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษมีคำสั่งให้ทำการสอบสวนเพื่อเป็นคดีพิเศษ

ในการดำเนินคดีละเมิดเครื่องหมายการค้า จะเริ่มต้นจากการที่เจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งเบาะแสการกระทำความผิดจากแหล่งข่าว ผู้ร้องเรียน ผู้เสียหาย หรือจากการสืบค้นหาข้อมูลของเจ้าหน้าที่เอง ซึ่งเมื่อได้รับทราบข้อมูลการกระทำความผิดเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นข้อมูลการผลิตสินค้าปลอม การจำหน่าย เสนอจำหน่าย หรือมีไว้เพื่อจำหน่ายซึ่งสินค้าที่มีเครื่องหมายการค้าปลอมหรือเลียนเครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่นที่ได้จดทะเบียนแล้วในราชอาณาจักร จำเป็นจะต้องทำการสืบสวนข้อเท็จจริงเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับตัวบุคคลผู้กระทำความผิด และขบวนการหรือเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง พฤติการณ์ในการกระทำความผิด สถานที่ผลิต สถานที่จำหน่าย สถานที่เก็บสินค้า ประเภทและปริมาณสินค้า ตลอดจนหลักฐานที่ยืนยันการกระทำความผิดจนสามารถจับกุมผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีได้

๒.๒.๒ คดีละเมิดเครื่องหมายการค้าประเภทเครื่องสำอางปลอม

ตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และประกาศ คณะกรรมการคดีพิเศษ (กคพ.) (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕ เรื่อง กำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ กำหนดคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องสำอาง เป็นคดีพิเศษที่จะต้องดำเนินการสืบสวนและสอบสวนตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗

๒.๓ ขั้นตอนการสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับเครื่องสำอางปลอม

ภายหลังจากเจ้าหน้าที่ชุดจับกุมได้นำกำลังพร้อมผู้เสียหายเข้าตรวจค้นสถานที่ต้องสงสัยดำเนินการจับกุมผู้ต้องหา และยึดของกลางนำส่งพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ ณ กรมสอบสวนคดีพิเศษ อันเป็นที่ทำการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ เมื่อผู้ต้องหาจะมาปรากฏอยู่ต่อหน้าพนักงานสอบสวนคดีพิเศษจะดำเนินการแจ้งข้อกล่าวหา แจ้งสิทธิ ให้ผู้ต้องหาทราบ ซึ่งพนักงานสอบสวนมีอำนาจควบคุมตัวผู้ต้องหา ไม่เกินสี่สิบแปดชั่วโมง นับแต่เวลาที่ผู้ถูกจับถูกนำตัวไปถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวน โดยอาจปล่อยผู้ถูกจับชั่วคราว หรือควบคุมผู้ถูกจับก็ได้ ซึ่งตามกฎหมาย

ผู้ต้องหาทุกคนพึงได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ในทางปฏิบัติการดำเนินคดีของสำนักคดีทรัพย์สินทางปัญญา กรมสอบสวนคดีพิเศษ โดยทั่วไปแล้วคณะทำงานคดีพิเศษจะปล่อยตัวผู้ต้องหาชั่วคราวโดยมีหลักประกัน (เงินสด) และจะดำเนินการสอบปากคำผู้กล่าวหา ผู้ต้องหา และพยานซึ่งพบในที่เกิดเหตุไว้ในเบื้องต้น และจะดำเนินการคัดแยกของกลางออกเป็นประเภท ยี่ห้อ และนับจำนวนสิ่งของเพื่อจัดทำบัญชีของกลางนำเข้าสำนวนการสอบสวน จากนั้นจะส่งของกลางไปเก็บรักษาในส่วนควบคุมและรักษาของกลางซึ่งสังกัดสำนักปฏิบัติการพิเศษ

โดยทั่วไปเครื่องสำอางปลอม จะเป็นการปลอมทั้งตัวสินค้า และเครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่น ดังนั้น การเสนอจำหน่ายและมีไว้เพื่อจำหน่ายซึ่งเครื่องสำอางปลอม จึงเป็นความผิดเกี่ยวกับกฎหมายหลายบท กล่าวคือ ความผิดตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ ประมวลกฎหมายอาญา และพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. ๒๕๓๕

๑) ความผิดตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า การกระทำอาจเข้าองค์ประกอบความผิดฐานปลอมเครื่องหมายการค้าตามมาตรา ๑๐๘ หรือฐานเลียนเครื่องหมายการค้าตามมาตรา ๑๐๙ หรือฐานเสนอจำหน่ายและมีไว้เพื่อจำหน่ายซึ่งสินค้าที่มีเครื่องหมายการค้าปลอมและเลียนเครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่นตามมาตรา ๑๑๐ (๑) ประกอบกับ มาตรา ๑๐๘ และ ๑๐๙ แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งเป็นความผิดอันยอมความไม่ได้ คณะพนักงานสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจสอบสวนโดยไม่จำเป็นต้องมีคำร้องทุกข์ของผู้เสียหายก่อน แต่ในทางปฏิบัติอาจเริ่มคดีโดยคำร้องทุกข์ของผู้เสียหาย หรือคำกล่าวโทษของเจ้าหน้าที่ซึ่งพบการกระทำความผิดก็ได้ ในการสอบสวนความผิดฐานดังกล่าวข้างต้นจะรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงตามองค์ประกอบความผิด ซึ่งมีสาระสำคัญประการแรกคือ เครื่องหมายการค้าเป็นเครื่องหมายการค้าที่แท้จริงหรือเป็นเครื่องหมายการค้าที่ปลอม หรือเลียนเครื่องหมายการค้าของผู้เสียหาย ซึ่งประเด็นนี้ในการสอบสวนของคณะพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ จะให้ผู้เสียหายหรือตัวแทนตรวจสอบสินค้า ยืนยันสินค้าว่าเป็นของแท้หรือปลอมหรือเลียนเครื่องหมายการค้าของผู้เสียหายหรือไม่ และบันทึกคำให้การไว้เป็นหลักฐานประกอบการสอบสวน ประการที่สองคือ เครื่องหมายการค้าดังกล่าวได้จดทะเบียนแล้วในราชอาณาจักรหรือไม่ และอยู่ในอายุการคุ้มครองหรือไม่ ซึ่งต้องสอบปากค่านายทะเบียนเครื่องหมายการค้า กรมทรัพย์สินทางปัญญา โดยแนบเอกสารทะเบียนเครื่องหมายการค้าซึ่งรับรองสำเนาถูกต้องโดยนายทะเบียนประกอบคำให้การ

๒) ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา เครื่องสำอางที่ตรวจยึดมาจากการเกิดเหตุอาจมีลักษณะปรากฏเครื่องหมายการค้าของผู้เสียหายอยู่บนตัวสินค้าของกลาง แต่เป็นจำพวกสินค้าที่ไม่ได้จดทะเบียนไว้ในราชอาณาจักรหรือจดทะเบียนไม่ครอบคลุมสินค้านี้ ซึ่งไม่เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ แต่อาจเข้าลักษณะเป็นความผิดฐาน เสนอจำหน่ายซึ่งสินค้าอันเป็นสินค้าที่มี ชื่อ รูป รอยประดิษฐ์ หรือข้อความใดๆ ในการประกอบการค้าของบุคคลอื่น เพื่อให้ประชาชนหลงเชื่อว่าเป็นสินค้าหรือการค้าของผู้อื่น ตามมาตรา ๒๗๒ (๑) และมาตรา ๒๗๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ผู้กระทำผิดต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้ ซึ่งต้องมีคำร้องทุกข์ของผู้เสียหายก่อน จึงมีอำนาจทำการสอบสวน ซึ่งองค์ประกอบที่เป็นสาระสำคัญ คือ เป็นสินค้าอันเป็นสินค้าที่มี ชื่อ รูป รอยประดิษฐ์ หรือข้อความใดๆ ในการประกอบการค้าของบุคคลอื่น ในทางปฏิบัติคณะพนักงาน

สอบสวนคดีพิเศษจะสอบสวนผู้เสียหาย เพื่อให้ได้ความว่าเป็นชื่อ รูป รอยประดิษฐ์ฯ ในการประกอบ การค้าของผู้เสียหายหรือไม่ โดยให้ผู้เสียหายยืนยันและแสดงหลักฐานประกอบ ซึ่งการจดทะเบียน เครื่องหมายการค้าไว้ต่อกรมทรัพย์สินทางปัญญาก็เป็นหลักฐานยืนยันว่าเป็นชื่อ รูป รอยประดิษฐ์ หรือข้อความใดๆ ในการประกอบการค้าของผู้เสียหายได้เช่นกัน ดังนั้นอาจใช้เอกสารสำเนาทะเบียน เครื่องหมายการค้าของผู้เสียหายซึ่งได้จดทะเบียนไว้กับกรมทรัพย์สินทางปัญญาในสินค้าจำพวกใด จำพวกหนึ่งมาเป็นพยานเอกสารประกอบโดยมีคำรับรองสำเนาถูกต้องของนายทะเบียน

๓) ความผิดตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยผู้ที่จำหน่ายเครื่องสำอาง ปลอม หรือมีไว้เพื่อจำหน่าย¹ อาจมีความผิดฐาน ขายเครื่องสำอางที่ไม่ปลอดภัยในการใช้ ตาม มาตรา ๓๖, มาตรา ๓๓ (๑) (๒), มาตรา ๕ (๔) และมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดลักษณะของเครื่องสำอางที่ห้าม ผลิต นำเข้า หรือขาย ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓, ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดวัตถุที่ห้ามใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตเครื่องสำอาง ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๑, ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดวัตถุที่ห้ามใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตเครื่องสำอาง (ฉบับที่ ๒) ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ และประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดชื่อและปริมาณของวัตถุที่อาจใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตเครื่องสำอาง ประกาศ ณ วันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๑ ทั้งนี้ตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง ฯ มาตรา ๓๖² บัญญัติห้ามมิให้ผู้ใดผลิต เพื่อขาย นำเข้าเพื่อขาย หรือขายเครื่องสำอางที่ไม่ปลอดภัยในการใช้ตามมาตรา ๓๓ ซึ่งตาม มาตรา ๓๓³ เครื่องสำอางที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดต่อไปนี้ให้ถือเป็นเครื่องสำอางที่ไม่ปลอดภัย ในการใช้ คือ (๑) เครื่องสำอางที่มีสารที่อาจเป็นอันตรายต่อผู้ใช้เจือปนอยู่ด้วย, (๒) เครื่องสำอางที่มี วัตถุที่ห้ามใช้ตามมาตรา ๕ (๔)... ผู้ใดขายเครื่องสำอางที่มีลักษณะตามมาตรา ๓๓ (๑) หรือ (๒) อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับ ไม่เกินหกหมื่นบาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ⁴ ดังนั้น ในการรวบรวมพยานหลักฐาน จึงต้องพิสูจน์ความผิดและความบริสุทธิ์ในฐานะ

¹ มาตรา ๓ “ขาย” หมายความว่า จำหน่าย จ่ายแจก หรือแลกเปลี่ยน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการค้า และหมายความ รวมถึงมีไว้เพื่อขายด้วย

² มาตรา ๓๖ ห้ามมิให้ผู้ใดผลิตเพื่อขาย นำเข้าเพื่อขาย หรือขายเครื่องสำอางที่ไม่ปลอดภัยในการใช้ตามมาตรา ๓๓ เครื่องสำอางปลอมตามมาตรา ๓๔ หรือเครื่องสำอางผิดมาตรฐานตามมาตรา ๓๕

³ มาตรา ๓๓ เครื่องสำอางที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นเครื่องสำอางที่ไม่ปลอดภัยในการใช้

(๑) เครื่องสำอางที่มีสารที่อาจเป็นอันตรายต่อผู้ใช้เจือปนอยู่ด้วย

(๒) เครื่องสำอางที่มีวัตถุที่ห้ามใช้ตามมาตรา ๕ (๔)

(๓) เครื่องสำอางที่ผลิตหรือใช้ภาชนะบรรจุไม่ถูกสุขลักษณะอันอาจเป็นอันตรายต่อผู้ใช้

(๔) เครื่องสำอางที่มีสารอันสลายตัวทั้งหมดหรือแต่บางส่วนภายหลังที่บรรจุภาชนะแล้ว และทำให้เกิดเป็น พิษอันอาจเป็นอันตรายต่อผู้ใช้

⁴ มาตรา ๕๙ ผู้ใดผลิตเพื่อขาย นำเข้าเพื่อขาย หรือขายเครื่องสำอางที่มีลักษณะตามมาตรา ๓๓ (๑) หรือ (๒) หรือ มาตรา ๓๔ (๑) หรือ (๒) อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่น บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ความผิดดังกล่าว โดยคณะพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ จะส่งของกลางที่ตรวจยึดได้ไปตรวจหาสารที่อาจเป็นอันตรายต่อผู้ใช้ หรือวัตถุที่ห้ามใช้ โดยจะประสานไปยัง สำนักเครื่องสำอางและวัตถุอันตราย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการด้านเครื่องสำอางและวัตถุอันตราย โดยการคัดแยกของกลางไปตรวจวิเคราะห์หาสารที่อาจเป็นอันตรายต่อผู้ใช้หรือวัตถุที่ห้ามใช้ จะต้องคัดแยกเครื่องสำอางให้มีปริมาณเพียงพอต่อการพิสูจน์ โดยในคดีที่สำนักคดีทรัพยากรสินทางปัญญาเคยดำเนินการได้แก่คดีพิเศษที่ ๒๓๘/๒๕๕๕ คณะพนักงานสอบสวนได้รับแจ้งให้คัดแยกเครื่องสำอาง รายการละ ๔ ชิ้น (อาจเพิ่มจำนวนขึ้นตามความเหมาะสมหากเครื่องสำอางประเภทดังกล่าวมีปริมาณเนื้อสารที่น้อยเกินไป) ในการตรวจวิเคราะห์มีกระบวนการที่ค่อนข้างละเอียด หลายขั้นตอน และใช้ระยะเวลานาน และมีค่าใช้จ่ายในการตรวจพิสูจน์จำนวนมาก เมื่อทราบผลการตรวจแล้ว เจ้าหน้าที่กรมวิทยาศาสตร์ การแพทย์ จะทำรายงานแจ้งผลการตรวจว่าของกลางแต่ละชิ้นที่ส่งตรวจพบสารที่อาจเป็นอันตรายต่อผู้ใช้ หรือวัตถุที่ห้ามใช้หรือไม่ เช่น สารตะกั่ว (Lead), สารไฮโดรควิโนน Hydroquinone ซึ่งคณะพนักงานสอบสวนจะนำผลตรวจดังกล่าวไปสอบปากคำเจ้าหน้าที่สำนักควบคุมเครื่องสำอางและวัตถุอันตราย สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อ.ย.) ในฐานะพยานผู้เชี่ยวชาญทางกฎหมายเกี่ยวกับเครื่องสำอาง โดยแนบประกาศที่เกี่ยวข้องประกอบคำให้การ และรวบรวมเข้าสำนวนการสอบสวน

นอกจากนี้ตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอางฯ ยังบัญญัติความผิดเกี่ยวกับฉลากไว้ด้วย หากผู้ใดขายเครื่องสำอางที่มีการควบคุมฉลากโดยไม่มีฉลาก หรือมีฉลากแต่ฉลากหรือการแสดงฉลากนั้นไม่ถูกต้อง อาจมีความผิดฐานขายเครื่องสำอางที่มีการควบคุมฉลากโดยไม่มีฉลาก หรือมีฉลากแต่ฉลากหรือการแสดงฉลากนั้นไม่ถูกต้อง ตามมาตรา ๕๗, มาตรา ๕(๖) แห่งพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ.๒๕๓๕ ประกอบกับประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง การกำหนดเครื่องสำอางควบคุม ประกาศ ณ วันที่ ๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๑, ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ ๔ (พ.ศ.๒๕๓๕) เรื่อง กำหนดชื่อ ประเภท ชนิดหรือลักษณะของเครื่องสำอางที่มีการควบคุมฉลาก ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๕ และประกาศคณะกรรมการเครื่องสำอาง เรื่องฉลากของเครื่องสำอาง ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๔ อีกฐานความผิดหนึ่งด้วย ซึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ โดยหลักแล้วเครื่องสำอางทุกชนิดเป็นเครื่องสำอางควบคุม ซึ่งต้องแสดงฉลาก โดยฉลากของเครื่องสำอางที่มีการควบคุมอย่างน้อยต้องระบุข้อความอันจำเป็นตามที่กฎหมายกำหนด เช่น ชื่อเครื่องสำอางและ

ผู้ผลิตเพื่อขาย นำเข้าเพื่อขาย หรือขายเครื่องสำอางที่มีลักษณะตามมาตรา ๓๓ (๓) หรือ (๔) หรือมาตรา ๓๔ (๓) หรือ (๔) อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

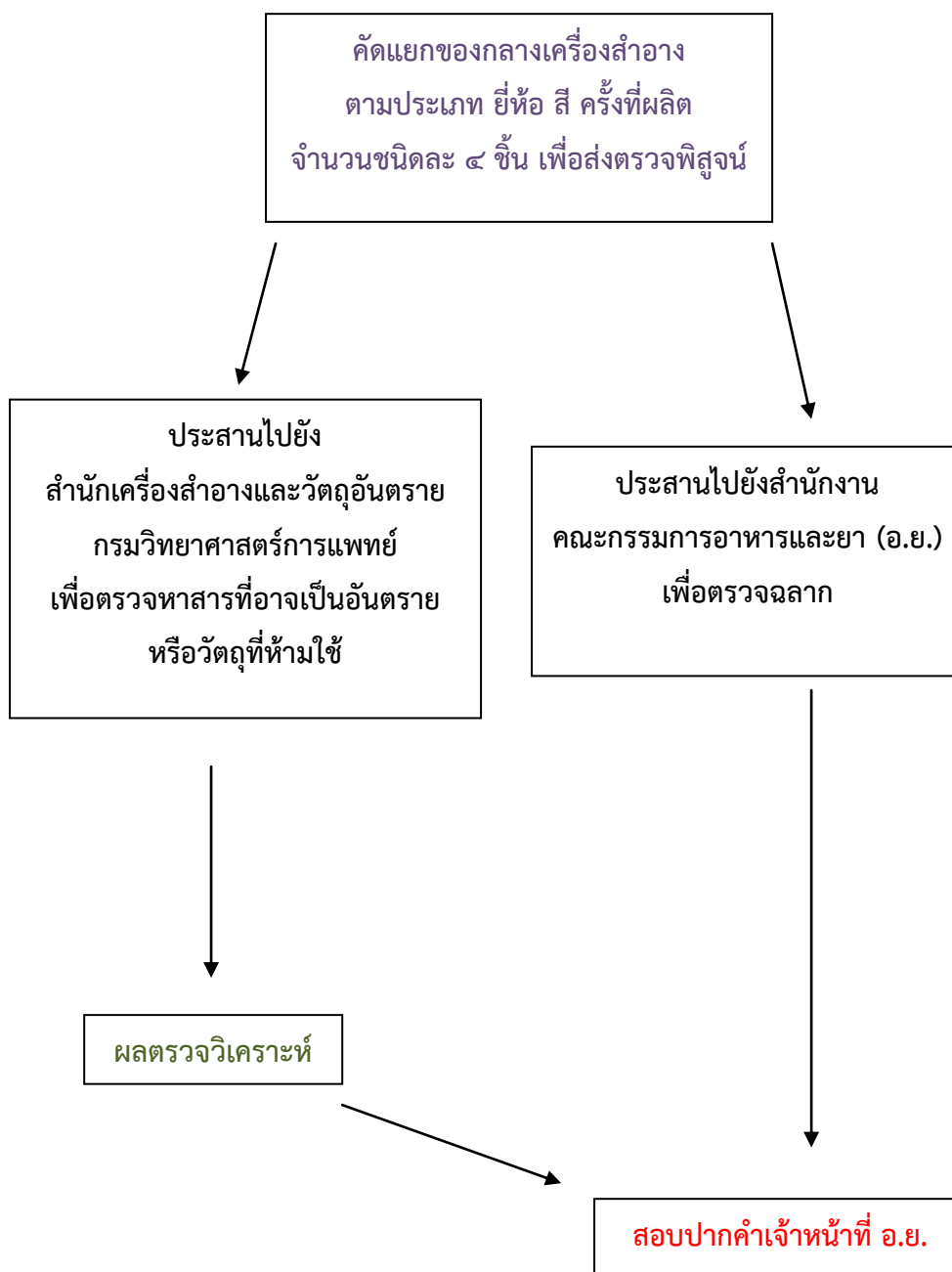
ถ้าการนำเข้าเพื่อขายเครื่องสำอางตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง เป็นการกระทำโดยประมาท ผู้กระทำความต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามหมื่นบาท

ถ้าการขายเครื่องสำอางตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง เป็นการกระทำโดยประมาท ผู้กระทำความต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

ชื่อทางการค้าของเครื่องสำอาง ซึ่งต้องมีขนาดใหญ่กว่าข้อความอื่น, ประเภทหรือชนิดของเครื่องสำอาง ชื่อของสารทุกชนิดที่ใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตเครื่องสำอาง, ปริมาณสุทธิ, เดือน ปี ที่ผลิต หรือ ปี เดือน ที่ผลิต , เดือน ปี ที่หมดอายุ หรือ ปีเดือน ที่หมดอายุ, เลขที่ใบรับแจ้ง เป็นต้น⁵ หากไม่มีฉลาก หรือมีฉลากแต่รายละเอียดไม่ครบถ้วน ถือเป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมายดังกล่าว ซึ่งในฐานความผิด เรื่องฉลาก คณะพนักงานสอบสวนคดีพิเศษจะส่งเครื่องสำอางของกลางให้ อ.ย. ตรวจสอบฉลาก ว่าเป็นเครื่องสำอางที่มีฉลากถูกต้องหรือไม่ และสอบปากคำเจ้าหน้าที่ อ.ย. ในฐานะพยานผู้เชี่ยวชาญ และรวบรวมเข้าสำนวนการสอบสวน

⁵ ประกาศคณะกรรมการเครื่องสำอาง เรื่องฉลากของเครื่องสำอาง ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

๒.๔ แผนผังขั้นตอนการตรวจพิสูจน์สารต้องห้ามในเครื่องสำอางปลอม

๒.๕ ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

๑. ด้านค่าใช้จ่าย เนื่องจากการตรวจพิสูจน์ของกลางประเภทเครื่องสำอางเพื่อหาสารที่อาจเป็นอันตรายต่อผู้ใช้หรือวัตถุที่ห้ามใช้ มีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง โดยเฉพาะในกรณีเครื่องสำอางที่ส่งตรวจมีจำนวนมาก เช่น ในคดีพิเศษที่ ๒๓๘/๒๕๕๕ ซึ่งคณะพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ ได้ส่งเครื่องสำอางของกลางไปตรวจพิสูจน์จำนวน ๑๐๒ รายการ มีการตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง จำนวน ๖๐ รายการ มีการเรียกเก็บค่าตรวจวิเคราะห์ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๒๘,๘๐๐ บาท ซึ่งเป็นจำนวนที่มากกว่าที่คณะพนักงานสอบสวนฯ ได้ประมาณการไว้ กรณีนี้คณะพนักงานสอบสวนฯ ได้ขอความอนุเคราะห์ยกเว้นค่าตรวจวิเคราะห์ จำนวน ๘๘,๘๐๐ บาท เหลือจ่ายจริงเป็นจำนวน ๔๐,๐๐๐ บาท ดังนั้นในการสอบสวนคดีเครื่องสำอางปลอมจึงควรตั้งงบประมาณเกี่ยวกับการตรวจพิสูจน์ให้เพียงพอ โดยอาจขอตั้งเป็นงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกรมสอบสวนคดีพิเศษไว้ในแต่ละปี

๒. ด้านการตรวจพิสูจน์ ระยะเวลาในการตรวจพิสูจน์ของกลางประเภทเครื่องสำอางใช้เวลานาน ขั้นตอนในการดำเนินการมีความละเอียดซับซ้อน เช่น นอกจากคณะพนักงานสอบสวนคดีพิเศษต้องคัดแยกของกลางซึ่งมีจำนวนมากแล้ว ยังต้องแยกตามประเภท ยี่ห้อ ครั้งที่ผลิต เกรดสี ในเบื้องต้นและส่งไปตรวจพิสูจน์ที่สำนักเครื่องสำอางและวัตถุอันตราย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เมื่อเจ้าหน้าที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์รับของกลางไว้แล้วจะดำเนินการคัดแยกเครื่องสำอางอีกครั้งเพื่อสุ่มหาสารที่อาจเป็นอันตรายหรือวัตถุที่ห้ามใช้ตามประเภทของผลิตภัณฑ์ จากนั้นจะดำเนินการตรวจหาสารดังกล่าวโดยนำเข้าห้องปฏิบัติการและทดสอบตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งบุคลากรด้านนี้ของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์มีจำนวนไม่เพียงพอ การตรวจพิสูจน์เครื่องสำอางของกลางจึงใช้ระยะเวลานาน

๓. ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องและฐานความผิด คดีความผิดเกี่ยวกับเครื่องสำอางปลอมเกี่ยวเนื่องเกี่ยวพันกับกฎหมายหลายบท โดยเฉพาะในความผิดตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. ๒๕๓๕ จะมีประกาศกระทรวงฯ เกี่ยวข้องหลายฉบับ ซึ่งใช้ศัพท์ทางเทคนิคหรือทางวิทยาศาสตร์ ดังนั้น การปรับบทกฎหมาย จึงค่อนข้างยุ่งยากและต้องใช้ความละเอียดรอบคอบในการพิจารณาบทกฎหมายที่เกี่ยวข้องและฐานความผิด

๔. ด้านการดำเนินการเกี่ยวกับของกลาง เนื่องจากการจับกุมคดีเครื่องสำอางปลอมส่วนใหญ่จะตรวจยึดสินค้าได้จำนวนมาก ซึ่งของกลางมีขนาดเล็ก จำนวนหลายยี่ห้อ ดังนั้น การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับของกลาง ทั้งการคัดแยก ตรวจนับ จัดทำบัญชีของกลาง หรือในการคัดแยกเพื่อส่งตรวจพิสูจน์ จึงมีความยุ่งยาก และต้องใช้ความละเอียดรอบคอบอย่างมาก และใช้เวลาดำเนินการค่อนข้างนาน จึงควรต้องมีบุคลากรในการดำเนินการที่เพียงพอ

๒.๖ ประเด็นสำคัญในการสอบสวนคดีพิเศษความผิดเกี่ยวกับเครื่องสำอางปลอมโดยสรุป

๒.๖.๑. การสอบสวนปากคำผู้กล่าวหา

(กรณีหนังสือมอบอำนาจ)

ผู้กล่าวหาในคดีละเมิดเครื่องหมายการค้าที่เป็นผู้เสียหาย จะต้องเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้าเอง ซึ่งจะกล่าวหาเองหรือร่วมกล่าวหากับเจ้าพนักงานก็ได้ แต่หากผู้นั้นมีใช่เจ้าของ

เครื่องหมายการค้าเอง ในการร้องทุกข์กล่าวโทษจะต้องได้รับมอบอำนาจจากเจ้าของเครื่องหมายการค้าให้มีอำนาจในการดำเนินการแทนในเรื่องนั้นๆ เสมอ และโดยส่วนใหญ่แล้วผู้เสียหายที่เป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้า มักจะมีถิ่นที่อยู่ในต่างประเทศ ฉะนั้นผู้เสียหายจะต้องมีหนังสือมอบอำนาจให้บุคคลหรือนิติบุคคลในประเทศไทยเป็นผู้มีอำนาจในการร้องทุกข์ กล่าวโทษ ให้ดำเนินคดีละเมิดเครื่องหมายการค้าในประเทศไทยด้วย

๒.๖.๒. การสอบสวนผู้ต้องหา

(กรณีการรับมอบตัว แจ้งสิทธิ) สามารถพิจารณาได้ ๓ กรณี

ก. กรณีผู้ต้องหาถูกจับกุมโดยพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ หรือเจ้าหน้าที่คดีพิเศษในขณะที่เข้าทำการตรวจค้น พนักงานสอบสวนคดีพิเศษผู้รับผิดชอบในการสอบสวนจะดำเนินการ

๑) ทำบันทึกแจ้งสิทธิให้ผู้ต้องหาทราบในชั้นรับมอบตัวจากผู้จับกุม ตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๗/๑

๒) ก่อนเริ่มทำการสอบสวนผู้ต้องหาให้แจ้งสิทธิให้ผู้ต้องหาทราบอีกครั้ง ตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๗/๑, มาตรา ๑๓๔/๑, มาตรา ๑๓๔/๓, และ มาตรา ๑๓๔/๔

ข. กรณีผู้ต้องหาเข้าหา หรือเข้าพบพนักงานสอบสวนคดีพิเศษเอง โดยพนักงานสอบสวนคดีพิเศษยังไม่ได้ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอออกหมายจับ สามารถแยกพิจารณาได้ ๒ แนวทางคือ

- กรณีที่คดีนั้นๆ ยังไม่มีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะฟังได้ว่าผู้ต้องหาเป็นผู้กระทำความผิด เช่น พนักงานสอบสวนคดีพิเศษได้รับเพียงหนังสือร้องทุกข์กล่าวโทษ เช่นนี้ก็ยังไม่ควรจับตัวไว้เป็นผู้ต้องหา

- กรณีที่คดีนั้นๆ มีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะฟังได้ว่าผู้ต้องหาเป็นผู้กระทำความผิด เช่น มีการสอบสวนปากคำผู้เสียหายระบุชัดแจ้งว่าผู้ต้องหากระทำความผิดอย่างไร มีพยานปากอื่นยืนยันการกระทำของผู้ต้องหาว่าเป็นความผิด มีของกลางที่ผู้ต้องหาได้ใช้ หรือมีไว้ หรือจะใช้ในการกระทำความผิด ให้ปฏิบัติดังนี้

๑) จัดทำบันทึกแจ้งข้อกล่าวหา

๒) แจ้งสิทธิให้ผู้ต้องหาทราบตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๗/๑ ซึ่งอาจจะแจ้งสิทธิไปพร้อมกันกับบันทึกแจ้งข้อกล่าวหาก็ได้ หรือจะแยกทำบันทึกการแจ้งสิทธิเป็นอีกฉบับหนึ่งก็ได้

ค. กรณีผู้ต้องหาที่ได้มีการออกหมายจับไว้แล้วถูกจับกุม ให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษผู้รับผิดชอบในการสอบสวนดำเนินการดังนี้

๑) กรณีเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ทำการจับกุมผู้ต้องหาได้ เมื่อเจ้าหน้าที่ผู้จับกุมส่งตัวผู้ต้องหาพร้อมหมายจับ และบันทึกการจับกุมให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษผู้รับผิดชอบในการสอบสวนคดีดังกล่าว พนักงานสอบสวนคดีพิเศษจะต้องทำบันทึกการรับมอบตัวผู้ต้องหาพร้อมแจ้งสิทธิให้ผู้ต้องหาทราบตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๗/๑

๒) กรณีที่พนักงานสอบสวนคดีพิเศษผู้รับผิดชอบเป็นผู้จับกุมผู้ต้องหาเองตามหมายจับ จะต้องทำบันทึกจับกุมโดยจะต้องบรรยายว่าผู้จับกุมได้แสดงหมายจับให้ผู้ต้องหาได้ดูแล้ว และได้ตรวจสอบว่าเป็นบุคคลเดียวกันตามหมายจับ และพบผู้ต้องหาที่ใด เวลาใด จึงได้จับกุมตามหมายจับ

โดยบรรยายข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการกระทำผิดของผู้ต้องหาแล้วแจ้งข้อหาตามหมายจับ พร้อมแจ้งสิทธิให้ผู้ต้องหาทราบตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๘๓ วรรค ๒ และมาตรา ๗/๑

๓) หากเป็นกรณีผู้ต้องหาเข้าหาหรือเข้าพบพนักงานสอบสวนคดีพิเศษเอง พนักงานสอบสวนคดีพิเศษจะต้องทำบันทึกการจับกุมโดยบรรยายว่าผู้จับกุมได้แสดงหมายจับให้ผู้ต้องหาได้ดูแล้ว และได้ตรวจสอบว่าเป็นบุคคลเดียวกันตามหมายจับ และบรรยายพฤติการณ์ว่าผู้ต้องหาเข้ามาพบพนักงานสอบสวนคดีพิเศษเพื่อพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตนเอง โดยเข้ามอบตัวต่อพนักงานสอบสวนคดีพิเศษด้วยตนเอง ณ ที่ใด วันเวลาใด โดยแจ้งข้อเท็จจริงที่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดของผู้ต้องหาแล้วแจ้งข้อกล่าวหาตามหมายจับ พร้อมแจ้งสิทธิให้ผู้ต้องหาทราบตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๘๓ วรรค ๒ และมาตรา ๗/๑

๒.๖.๓ การสอบสวนพยาน

๑) การสอบสวนปากคำพยาน : ผู้เสียหาย

เหตุผลที่สอบปากคำ เพื่อสนับสนุนข้อกล่าวหาของผู้กล่าวหา เพราะเนื่องจากพยานผู้เสียหายไม่ได้นำชี้และยืนยันให้เจ้าพนักงานจับกุม และยึดของกลางในวันเกิดเหตุ จึงไม่ได้สอบสวนในฐานะผู้กล่าวหา แต่จะสอบสวนในฐานะพยาน รวมทั้งพยานที่เคยเป็นผู้รับมอบอำนาจมาก่อน ซึ่งมีความชำนาญในการตรวจยืนยันความเหมือน/คล้าย ระหว่างของกลางที่เป็นของปลอมหรือเลียนกับของแท้ที่ตนเคยทำการตรวจสอบ (แม้ขณะนี้ไม่ได้เป็นผู้รับมอบอำนาจแล้ว)

๒) การสอบสวนปากคำพยาน : ผู้ตรวจค้นจับกุม

เหตุผลที่สอบปากคำ เพื่อแสดงว่าการตรวจค้นจับกุมผู้ต้องหาและยึดของกลางในคดีได้กระทำโดยชอบด้วยกฎหมาย สามารถยืนยันสถานที่เกิดเหตุ จุดที่พบและยึดของกลางว่าอยู่ที่ไหน บริเวณใด ในลักษณะใด อยู่ในความครอบครองดูแลของผู้ใด

๓) การสอบสวนปากคำพยาน : ผู้สืบสวน

เหตุผลที่สอบปากคำ เนื่องจากพยานผู้สืบสวนทราบรายละเอียดการกระทำผิดมาตั้งแต่แรกในชั้นสืบสวน เพื่อให้มีน้ำหนักกว่าเชื่อว่าผู้ต้องหากระทำผิดจริง และมีหลักฐานยืนยันขอหมายค้นต่อศาล

๔) การสอบสวนปากคำพยาน : เจ้าของสถานที่เกิดเหตุ

เหตุผลที่สอบปากคำ การสอบสวนพยานปากนี้ เพื่อให้ทราบถึงที่มาของการใช้สถานที่ในการกระทำความผิด ซึ่งเจ้าของสถานที่หรือผู้เช่าอาจมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดด้วย จึงต้องสอบปากคำให้ปรากฏความเชื่อมโยงว่าเกี่ยวข้องกับผู้กระทำความผิดหรือไม่อย่างไร

๕) การสอบสวนปากคำพยาน : นายทะเบียนเครื่องหมายการค้า

เหตุผลที่สอบปากคำ เนื่องจากนายทะเบียนเครื่องหมายการค้าเป็นพยานที่จะยืนยันว่าทะเบียนเครื่องหมายการค้าที่ถูกละเมิดยังมีผลบังคับใช้ และมีความเหมือน/คล้าย ระหว่างเครื่องหมายการค้าที่ปรากฏบนของกลางกับเครื่องหมายการค้าที่ได้จดทะเบียนไว้แล้ว

๖) การสอบสวนปากคำพยาน : ผู้เชี่ยวชาญ

เหตุผลที่สอบปากคำ เพื่อสนับสนุนข้อหาอื่นที่เกี่ยวข้องกับความผิดตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องหมายการค้า ได้แก่ ความผิดตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.๒๕๓๕, พระราชบัญญัติ

คุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ และประเด็นสำคัญในการสอบปากคำผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่สำนักควบคุมเครื่องสำอางและวัตถุอันตราย สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อ.ย.) ในคดีความผิดเกี่ยวกับ**เครื่องหมายการค้าประเภทเครื่องสำอางปลอม** มีประเด็นการสอบสวน ดังนี้

๖.๑ ประเด็นสอบสวนความผิดเกี่ยวกับฉลาก

(๑) ประเด็นเรื่องอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ผู้ให้ปากคำ

เจ้าหน้าที่ผู้ให้ปากคำหรือให้ถ้อยคำในฐานะพยาน คณะพนักงานสอบสวน จะต้องสอบถามรายละเอียดว่าผู้ให้ถ้อยคำเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. ๒๕๓๔ หรือไม่ โดยเหตุที่สอบปากคำเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อ.ย.) เนื่องจาก อ.ย. มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องสำอาง ซึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. ๒๕๓๔ โดยเฉพาะ ดังนั้นในฐานะผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเฉพาะ และในฐานะผู้ปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติดังกล่าว จึงมีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับเครื่องสำอาง ตลอดจนกฎหมายและประกาศที่เกี่ยวข้อง

(๒) ประเด็นเกี่ยวกับเครื่องสำอางควบคุมฉลาก

คณะพนักงานสอบสวนจะต้องสอบถามในประเด็นข้อกฎหมายว่าเป็นเครื่องสำอางที่มีการควบคุมฉลากและมีฉลากถูกต้องตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. ๒๕๓๔ หรือไม่

(๓) ประเด็นการตรวจสอบฉลาก

คณะพนักงานสอบสวนจะต้องให้พยานตรวจสอบเครื่องสำอางของกลาง และสอบถามว่าเป็นเครื่องสำอางที่มีการควบคุมฉลาก และมีฉลากถูกต้องตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. ๒๕๓๔ หรือไม่อย่างไร

(๔) ประเด็นผลกฎหมาย

คณะพนักงานสอบสวนจะสอบถามว่าหากมีการฝ่าฝืน เป็นความผิดฐานใด อย่างไร

๖.๒ ประเด็นสอบสวนความผิดเกี่ยวกับเครื่องสำอางที่ไม่ปลอดภัยในการใช้ตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. ๒๕๓๔

(๑) ประเด็นเรื่องอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ผู้ให้ปากคำ

เจ้าหน้าที่ผู้ให้ปากคำหรือให้ถ้อยคำในฐานะพยาน คณะพนักงานสอบสวน จะต้องสอบถามรายละเอียดว่า ผู้ให้ถ้อยคำเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. ๒๕๓๔ หรือไม่

(๒) ประเด็นการตรวจสอบสารที่อาจเป็นอันตรายต่อผู้ใช้ หรือวัตถุที่ห้ามใช้ คณะพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ ได้นำเอกสารผลการตรวจพิสูจน์เครื่องสำอางของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ให้เจ้าหน้าที่ อ.ย. ตรวจสอบดู และสอบถามพยาน เกี่ยวกับกรณีมีผู้จำหน่าย หรือมีไว้เพื่อจำหน่ายซึ่งเครื่องสำอางที่มีสารตามปรากฏในเอกสารผลการตรวจว่าเป็นอันตรายต่อผู้ใช้ หรือเป็นวัตถุที่ห้ามใช้หรือไม่ หรือเป็นเครื่องสำอางที่ปลอดภัยในการใช้หรือไม่ อย่างไร หากพบสารดังกล่าวในเครื่องสำอางจะมีผลทางกฎหมาย มีความผิดฐานใดหรือไม่ อย่างไร

๒.๗ การรวบรวมพยานหลักฐานประกอบคดี

๑) การนำคำให้การมาประกอบคดี

เมื่อได้ทำการสอบสวนปากคำผู้กล่าวหา ผู้ต้องหา พยาน เรียบร้อยแล้วให้รวบรวมบันทึกคำให้การดังกล่าว รวมทั้งเอกสารประกอบคำให้การของบุคคลนั้นๆ เช่น หนังสือมอบอำนาจ สำเนาสัญญาเช่า สำเนาทะเบียนเครื่องหมายเลขการค้า ฯลฯ มาประกอบสำนวนคดี

๒) การนำผลการตรวจพิสูจน์มาประกอบคดี

เมื่อได้รับผลการตรวจพิสูจน์มาแล้วให้รวบรวมเป็นพยานหลักฐานในคดีประเภทพยานเอกสาร หากมีรายละเอียดที่ต้องการคำอธิบาย ก็จะต้องสอบสวนปากคำผู้ตรวจพิสูจน์เป็นพยานบุคคลประกอบเข้าในสำนวนการสอบสวนด้วย เพื่อให้การถึงรายละเอียดดังกล่าว รวมทั้งเพื่อยืนยันว่าของกลางเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายและเป็นความผิดหรือไม่ เพราะเหตุใด

๓) การนำผลการตรวจพิมพ์ลายนิ้วมือมาประกอบคดี

เมื่อผู้ต้องหาถูกจับกุมตัวดำเนินคดี จะต้องทำการพิมพ์ลายนิ้วมือส่งให้สำนักเทคโนโลยีและศูนย์ข้อมูลการตรวจสอบ เพื่อให้ดำเนินการจัดส่งแบบพิมพ์ต่อไปยังกองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อทำการตรวจสอบประวัติ เมื่อได้รับผลกลับมาให้รวบรวมเข้าสำนวนหากมีประวัติต้องคดี และยังไม่ปรากฏผลคดี จะต้องทำหนังสือขอทราบผลคดีไปยังส่วนราชการที่ดำเนินคดีในคดีนั้นๆ เพื่อนำผลคดีมาประกอบการพิจารณาเสนอขอให้พนักงานอัยการฟ้องเพิ่มโทษด้วยต่อไป

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

การสอบสวนคดีพิเศษความผิดเกี่ยวกับเครื่องสำอางปลอม จะใช้หลักวิธีการสอบสวนคดีละเมิดเครื่องหมายการค้าที่อยู่ในอำนาจการสืบสวนสอบสวนของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ในการสอบสวนความผิดฐานดังกล่าวข้างต้นพนักงานสอบสวนคดีพิเศษจะรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงตามองค์ประกอบความผิด ซึ่งมีสาระสำคัญประการแรกคือ เครื่องหมายการค้าเป็นเครื่องหมายการค้าที่แท้จริงหรือเป็นเครื่องหมายการค้าที่ปลอม หรือเลียนเครื่องหมายการค้าของผู้เสียหาย ซึ่งประเด็นนี้ในการสอบสวนของคณะพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ จะให้ผู้เสียหายหรือตัวแทนตรวจสอบสินค้า ยืนยันสินค้าว่าเป็นของแท้หรือปลอมหรือเลียนเครื่องหมายการค้าของผู้เสียหายหรือไม่ และบันทึกคำให้การไว้เป็นหลักฐานประกอบสำนวนการสอบสวน ประการที่สองคือ เครื่องหมายการค้าดังกล่าวได้จดทะเบียนแล้วในราชอาณาจักรหรือไม่ และอยู่ในอายุการคุ้มครองหรือไม่ ซึ่งต้องสอบปากคำนายทะเบียนเครื่องหมายการค้า กรมทรัพย์สินทางปัญญา โดยแนบเอกสารทะเบียนเครื่องหมายการค้าซึ่งรับรองสำเนาถูกต้องโดยนายทะเบียนประกอบคำให้การ แต่ประเด็นสำคัญที่จะต้องเน้นเพิ่มเติมในการสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับเครื่องสำอางปลอมคือ พนักงานสอบสวนคดีพิเศษ จะส่งของกลางที่ตรวจยึดได้ไปตรวจหาสารที่อาจเป็นอันตรายต่อผู้ใช้หรือวัตถุที่ห้ามใช้โดยจะประสานไปยังสำนักเครื่องสำอางและวัตถุอันตราย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการด้านเครื่องสำอางและวัตถุอันตราย เมื่อทราบผลการตรวจจาก เจ้าหน้าที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ คณะพนักงานสอบสวนจะนำผลตรวจดังกล่าวไปสอบปากคำเจ้าหน้าที่สำนักควบคุมเครื่องสำอางและวัตถุอันตราย สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ในฐานะพยานผู้เชี่ยวชาญทางกฎหมายเกี่ยวกับเครื่องสำอาง โดยแนบประกาศที่เกี่ยวข้องประกอบคำให้การ และรวบรวมเข้าสู่สำนวนการสอบสวนด้วย

ข้อเสนอแนะ

การสอบสวนคดีพิเศษความผิดเกี่ยวกับเครื่องสำอางปลอม คณะพนักงานสอบสวนจะแสวงหาข้อเท็จจริง รวบรวม พยานหลักฐานอย่างละเอียดโดยใช้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งควรตระหนักถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้อง คือ

๑. ด้านค่าใช้จ่าย เนื่องจากการตรวจพิสูจน์ของกลางประเภทเครื่องสำอางเพื่อหาสารที่อาจเป็นอันตรายต่อผู้ใช้หรือวัตถุที่ห้ามใช้ มีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง ดังนั้นในการสอบสวนคดีเครื่องสำอางปลอมจึงควรตั้งงบประมาณเกี่ยวกับการตรวจพิสูจน์ให้เพียงพอ โดยอาจขอตั้งเป็นงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกรมสอบสวนคดีพิเศษไว้ในแต่ละปี

๒. ด้านระยะเวลาในการตรวจพิสูจน์ของกลางประเภทเครื่องสำอางใช้เวลานาน ขั้นตอนในการดำเนินการมีความละเอียดซับซ้อน เมื่อเจ้าหน้าที่กรมวิทยาศาสตร์ การแพทย์รับของกลางไว้แล้ว จะดำเนินการคัดแยกเครื่องสำอางอีกครั้งเพื่อสุ่มหาสารที่อาจเป็นอันตรายหรือวัตถุที่ห้ามใช้ตามประเภทของผลิตภัณฑ์ จากนั้นจะดำเนินการตรวจหาสารดังกล่าวโดยนำเข้าห้องปฏิบัติการ

และทดสอบตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งบุคลากรด้านนี้ของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์มีจำนวนไม่เพียงพอ การตรวจพิสูจน์เครื่องสำอางของกลางจึงใช้เวลานาน ซึ่งการใช้เวลานานอาจกระทบกับระยะเวลาการสอบสวน หรือสรุปสำนวนอาจกระทบกับประสิทธิภาพการสอบสวน

๓. ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องและฐานความผิด คดีความผิดเกี่ยวกับเครื่องสำอางปลอมเกี่ยวเนื่องเกี่ยวพันกับกฎหมายหลายบท โดยเฉพาะในความผิดตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอางฯ จะมีประกาศกระทรวงเกี่ยวข้องกับหลายฉบับ ซึ่งใช้ศัพท์ทางเทคนิคหรือทางวิทยาศาสตร์ ดังนั้นการปรับบทกฎหมาย จึงค่อนข้างยุ่งยาก ดังนั้นคณะพนักงานสอบสวนจะต้องเป็นผู้มีความรู้ และสามารถพิจารณาบทกฎหมายที่เกี่ยวข้องและฐานความผิดได้อย่างละเอียดรอบคอบ

๔. ด้านการดำเนินการเกี่ยวกับของกลาง เนื่องจากการจับกุมคดีเครื่องสำอางปลอมส่วนใหญ่จะตรวจยึดสินค้าได้จำนวนมาก ซึ่งของกลางมีขนาดเล็ก จำนวนหลายยี่ห้อ ดังนั้น การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับของกลาง ทั้งการคัดแยก ตรวจนับ จัดทำบัญชีของกลาง หรือในการคัดแยกเพื่อส่งตรวจพิสูจน์ จึงมีความยุ่งยาก และต้องใช้ความละเอียดรอบคอบอย่างมาก และใช้เวลาดำเนินการค่อนข้างนาน จึงควรต้องมีบุคลากรในการดำเนินการและควบคุมของกลางที่เพียงพอ

๕. ประเด็นการสอบสวน ควรมีประเด็นการสอบสวนที่ชัดเจนโดยเน้นเกี่ยวกับเครื่องสำอางปลอมที่แบ่งประเด็นการสอบสวนคือ

๕.๑ ประเด็นสอบสวนความผิดเกี่ยวกับฉลาก

๕.๒ ประเด็นสอบสวนความผิดเกี่ยวกับเครื่องสำอางที่ไม่ปลอดภัยในการใช้

คณะพนักงานสอบสวนควรทำการสอบสวนให้ครบทุกประเด็นจนน่าเชื่อว่าเครื่องสำอางนั้นเป็นของปลอม เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค และเป็นการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. ๒๕๓๕

เครื่องสำอางปลอมเครื่องหมายการค้า

เครื่องสำอางปลอมเครื่องหมายการค้า

อันตรายต่อร่างกายเมื่อใช้เครื่องสำอางปลอม ใบหน้าเสียหาย

DSI แลงข่าวการจับกุมการกระทำผิดละเมิดเครื่องหมายการค้า (เครื่องสำอางปลอม)

ไทยรัฐออนไลน์ วันจันทร์ที่ 16 มิถุนายน พ.ศ. 2557

ข่าวในพระราชสำนัก : การเมือง : กีฬา : บันเทิง : โฉมงาม : เศรษฐกิจ : ต่างประเทศ

ประเด็นร้อน : ปฏิทินสมัครสอบแอดมิชชัน : สวิส...แคมป์ : สุดยอดหญ้าน้อยปักเล่านิทาน : มารัฐฯกว่า 16

บันเทิง @ไทยรัฐ

จังหวัดทุกจังหวัด...ทุกชิ้น
ทุกเรื่องราวในการบันเทิง
กับบริการ SMS ข่าวบันเทิงไทยรัฐ

บริการได้ทุกวัน! ทุกเครือข่าย...

สมัครสมาชิก AIS 3G

ค่าบริการเพียง **7 บาทต่อสัปดาห์**

สมัครสมาชิก โทร. +6622727317 หรือโทรสาร

ADVERTISING

หน้าหลัก / สิวคม / ข่าวทั่วไทย / ททท.

ดีเอสไอรวบขายน้ำหอมปลอม-เครื่องสำอางผ่านเน็ต

ไทย ไทยรัฐออนไลน์ 8 เม.ย. 2554 15:16

แชร์ 0 0 0 0 0 0 0 0

เดลินิวส์

วันจันทร์ 16 มิถุนายน 2557 จำนวน 32 หน้า

หน้าแรก ข่าวพระราชสำนัก การเมือง **อาชญากรรม** ข่าวทั่วไทย ต่างประเทศ กีฬา โลก บันเทิง เศรษฐกิจ

ดีเอสไอจับเครื่องสำอางปลอมยี่ห้อดัง

ดีเอสไอจับเครื่องสำอางปลอมยี่ห้อดัง ยึดของกลางได้กว่า 30,000 ชิ้น มูลค่า 30 ล้านบาท

วันจันทร์ 17 ธันวาคม 2555 เวลา 13:12 น.

DSI แลงข่าวการจับกุมการกระทำผิดละเมิดเครื่องหมายการค้า
(เครื่องสำอางปลอม)

บรรณานุกรม

- กรมสอบสวนคดีพิเศษ. (๒๕๕๓). พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย
พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑. กรุงเทพฯ ฯ :
กรมสอบสวนคดีพิเศษ.
- กรมสอบสวนคดีพิเศษ. (๒๕๕๔). ประกาศ คณะกรรมการคดีพิเศษ (กคพ.) (ฉบับที่ ๔) เรื่อง
กำหนดรายละเอียดของลักษณะการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษตามมาตรา ๒๑
วรรคหนึ่ง (๑). กรุงเทพฯ ฯ : กรมสอบสวนคดีพิเศษ.
- กรมสอบสวนคดีพิเศษ. (๒๕๕๕). ประกาศ คณะกรรมการคดีพิเศษ (กคพ.) (ฉบับที่ ๕) เรื่อง
กำหนดรายละเอียดของลักษณะการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษตามมาตรา ๒๑
วรรคหนึ่ง (๑). กรุงเทพฯ ฯ : กรมสอบสวนคดีพิเศษ.
- กรมสอบสวนคดีพิเศษ. (๒๕๕๔). คู่มือการสืบสวนสอบสวนคดีละเมิดเครื่องหมายการค้า.
สำนักคดีทรัพย์สินทางปัญญา
- กระทรวงสาธารณสุข. (๒๕๕๓). ประกาศ เรื่อง กำหนดลักษณะของเครื่องสำอางที่ห้ามผลิต นำเข้า
หรือขาย ณ วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓. กรุงเทพฯ ฯ : กระทรวงสาธารณสุข.
- กระทรวงสาธารณสุข. (๒๕๕๑). ประกาศ เรื่อง กำหนดวัตถุที่ห้ามใช้เป็นส่วนผสมในการผลิต
เครื่องสำอาง ณ วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๑. กรุงเทพฯ ฯ : กระทรวงสาธารณสุข.
- กระทรวงสาธารณสุข. (๒๕๕๑). ประกาศ เรื่อง กำหนดชื่อและปริมาณของวัตถุที่อาจใช้เป็นส่วนผสม
ในการผลิตเครื่องสำอาง ณ วันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๑. กรุงเทพฯ ฯ : กระทรวงสาธารณสุข.
- กระทรวงสาธารณสุข. (๒๕๕๒). ประกาศ เรื่อง กำหนดวัตถุที่ห้ามใช้เป็นส่วนผสมในการผลิต
เครื่องสำอาง (ฉบับที่ ๒) ณ วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒. กรุงเทพฯ ฯ : กระทรวงสาธารณสุข.
- ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๔๙๙.
- พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔.
- พระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. ๒๕๓๕.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (๒๕๔๖). เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา.